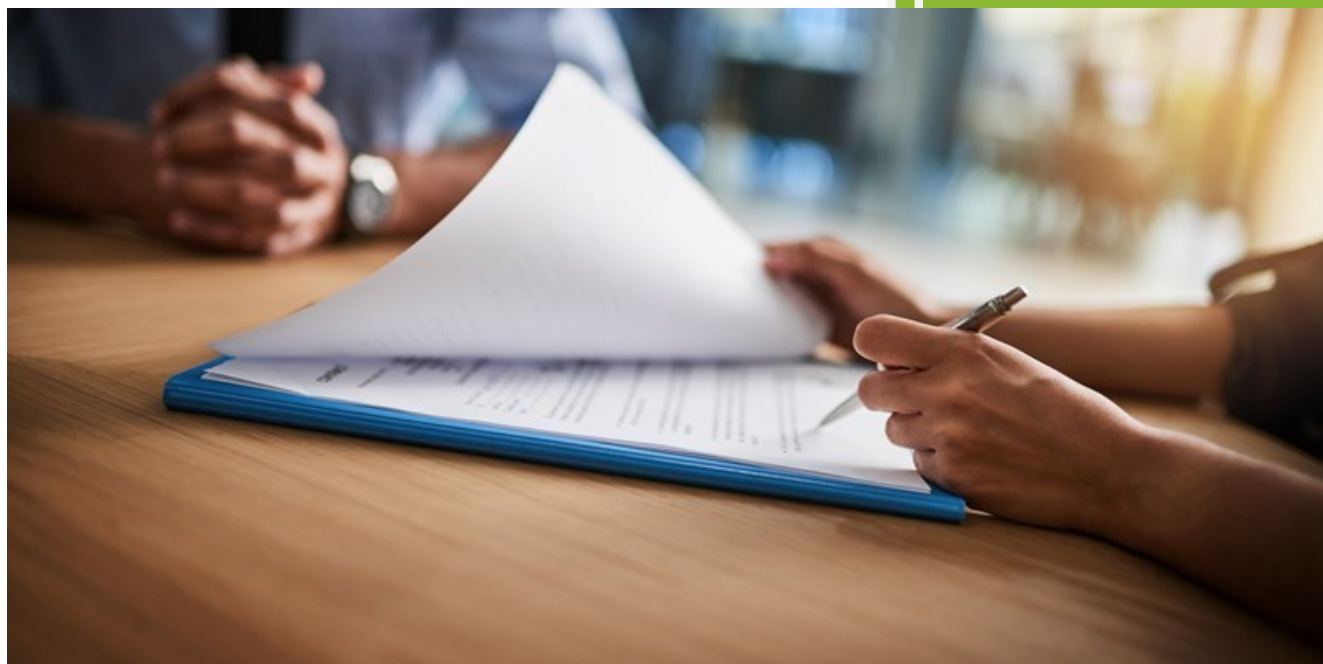

2024

Årsberetning

Ankenævnet for ATP m.m.

Indhold

1. Generelt om ankenævnet	3
2. Sager	6
2.1 Indkomne sager	6
2.2. Afgjorte sager	6
2.3. Sagsbehandlingstid	7
2.4. Udviklingen i sagsantal og sagsbehandlingstid	8
3. Aktuelle spørgsmål	9
3.1. Barselsudligningsordningen vedrørende ansatte	9
3.2. Barselsudligningsordningen vedrørende selvstændige	9
3.3. Klager over FerieKontos afgørelser	10
3.4. Klager over AUB's afgørelser	14
3.5. Klager over ATP's afgørelser	17
3.6. Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede (AFU) kunne ikke rette krav om tilbagebetaling af uberettiget udbetalte beløb efter AFU-lovens § 2, stk. 5, mod en fagforening, der som fuldmægtig havde repræsenteret de berørte lønmodtagere over for fonden, og som havde modtaget udbetalingen på lønmodtagerens vegne. AFU havde endvidere ikke truffet gyldige forvaltningsafgørelser vedrørende tilbagebetalingspligt for konkrete lønmodtagere	21
4. Ankenævnets medlemmer	22
5. Kontakt til ankenævnet	23

1. Generelt om ankenævnet

Ankenævnet er nedsat i henhold til ATP-lovens § 28 med henblik på at behandle klager over afgørelser, som er truffet af ATP om medlemskab af, bidrag til og udbetaling fra ATP Livslang Pension. Ankenævnet er derudover i årenes løb blevet indsat som klageinstans i relation til en række andre ordninger. Ankenævnets supplerende ansvarsområder udgøres p.t. af følgende:

- Ankenævnet er efter § 27 i AUB-loven (lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) bemyndiget til at behandle klager over AUB's eller ATP's afgørelser efter denne lov.
- Ankenævnet er efter § 26, stk. 4, i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler bemyndiget til at behandle klager over afgørelser om arbejdsgivers indbetaling samt fondens beregning af indeksering og renter af tilgodehavende feriemidler og afgørelser om opkrævning af arbejdsgiverbidrag, som Lønmodtagernes Fond for Tilgodehavende Feriemidler træffer i henhold til loven.
- Ankenævnet er efter § 6, stk. 3 og 4, i lov om barselsudligning på det private arbejdsmarked (barselsudligningsloven) bemyndiget til at behandle klager over Arbejdsmarkedets Tillægspensions og barselsudligningsordningens (barsel.dk) afgørelser efter denne lov.
- Efter § 35, stk. 6, og § 39 i ferieloven kan Ankenævnet behandle klager over ATP's afgørelser om opkrævning af arbejdsgivernes bidrag til FerieKontos administration og klager over FerieKontos afgørelser efter ferielovens § 36, stk. 2, vedrørende administrationen af ordningen.
- Efter § 45 i lov om arbejdsskadesikring kan Ankenævnet behandle klager over afgørelser truffet af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) efter lovens §§ 55-58 c (vedrørende opkrævning af bidrag og videregivelse af oplysninger om arbejdsgiveren) eller af ATP.
- Efter § 13 i lov om Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede (AFU) kan Ankenævnet behandle klager over alle afgørelser efter denne lov.
- Efter § 13, stk. 20, i VEU-loven (lov om godtgørelse og tilskud ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse) kan Ankenævnet behandle klager over ATP's afgørelser om finansieringsbidragspligt og finansieringsbidrag, herunder beregning og opkrævning, og efter § 19 i samme lov kan Ankenævnet behandle klager over AUB's afgørelser om VEU-godtgørelse og tilskud til befodringsudgifter samt klager over en uddannelsesinstitutions afgørelser om tilskud til kost og logi.

- Efter § 13 i bekendtgørelse om beregning af finansieringsbidrag (bekendtgørelse nr. 1665 af 12. december 2023) og § 10 i bekendtgørelse om Arbejdsmarkedets Tillægspensions fælles opkrævning af visse arbejdsgiverbidrag (bekendtgørelse nr. 1622 af 12. december 2023) kan Ankenævnet behandle klager over afgørelser truffet af ATP om finansieringsbidragspligt og beregning af finansieringsbidrag samt om opkrævning og indbetaling mv. af bidrag, der indgår i fællesopkrævningen. Det er ATP, som administrerer arbejdsgiverbidragene og sender opkrævning via Samlet Betaling (SB) til virksomhederne.

Klagefristen er i alle tilfælde 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt klageren.

Klager over følgende afgørelser skal indgives direkte til Ankenævnet:

- Afgørelser omfattet af ATP-lovens § 28
- Afgørelser omfattet af arbejdssikringslovens § 45
- Afgørelser omfattet af VEU-lovens § 13, stk. 20
- Afgørelser omfattet af bekendtgørelse nr. 1665 af 12. december 2023 § 13

Ankenævnet indhenter en udtalelse fra myndigheden, og klager bliver hørt over denne udtalelse.

Klager over følgende afgørelser skal indgives til den myndighed, som har truffet afgørelsen:

- Afgørelser omfattet af lov om arbejdsmarkedets uddannelsesbidrag (AUB-loven), jf. lovens 27
- Afgørelser omfattet af § 26, stk. 4, i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler
- Afgørelser omfattet af lov om barselsudligning på det private arbejdsmarked (barselsudligningsloven), jf. lovens § 6, stk. 3 og 4
- Afgørelser omfattet af ferielovens § 35, stk. 6, og § 36, stk. 2, jf. § 39
- Afgørelser omfattet af lov om Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede, jf. lovens § 13
- Afgørelser omfattet af VEU-lovens § 19

Myndigheden vurderer, om der er grundlag for at give klageren helt eller delvis medhold (remonstration). Gives der ikke klageren fuldt medhold, videresender myndigheden klagen til Ankenævnet med en genvurdering, som samtidig sendes i høring hos klageren.

Ankenævnet er et nævn, der organisatorisk hører under Beskæftigelsesministeriet. Det er Beskæftigelsesministeriet, der yder sekretariatsbistand til nævnet. Der er tale om et uafhængigt og selvstændigt nævn, som ikke er underlagt instruks af ministeriet eller andre. Ankenævnet udpeger selv sin formand og fastsætter selv sin forretningsorden.

Sagerne behandles i almindelighed skriftligt. I afgørelsen af den enkelte sag deltager samtlige fem ankenævnsmlemmer. Afgørelsen træffes ved stemmeflerhed og udformes skriftligt, herunder med angivelse af eventuelle dissenser.

Ankenævnet har bemyndiget nævnets formand til at træffe afgørelse på nævnets vegne i en række sager, hvor nævnet har vurderet, at sagen er ukompliceret. Ankenævnets formand kan således afvise klager, som er indgivet for sent, eller som angår sager, der allerede er afgjort ved Ankenævnet, eller i øvrigt ikke kan afgøres ved Ankenævnet. Ankenævnets formand kan også træffe afgørelse i sager, hvor der i henhold til lovgivningen skal træffes afgørelse inden for en kort frist, herunder sager om aktindsigt og sager om klagers rettigheder i henhold til databeskyttelsesreglerne. Ankenævnets formand kan endvidere beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde, hvor der er fremkommet nye oplysninger, som må antages at kunne medføre et andet udfald, og hvor det er undskyldeligt, at oplysningerne først er fremkommet senere.

2. Sager

2.1 Indkomne sager

I 2024 modtog ankenævnet 47 sager. Sagerne fordeling fremgår af tabel 1. Ankenævnet modtog 110 sager i 2023 og 248 sager i 2022.

Tabel 1

Indkomne sager 2024

Sagstype	Antal
AES (Arbejdsmarkedets Erhvervssikring)	1
AFU (Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede)	1
ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension)	10
AUB (Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag)	8
Barsel.dk – bidrag til barselsudligningsordningen	11
Barsel.dk – kompensation	1
Ferie	14
Samlet Betaling	1
I alt	47

Kilde: Ankenævnet for ATP m.m.

Ved udgangen af 2024 havde Ankenævnet 11 uafsluttede sager. Ved udgangen af 2023 havde Ankenævnet 43 uafsluttede sager, og ved udgangen af 2022 havde Ankenævnet 158 uafsluttede sager.

Ankenævnet har modtaget 17 sager i 1. kvartal 2025. I samme periode har Ankenævnet afsluttet 9 sager.

2.2. Afgjorte sager

I 2024 har Ankenævnet afsluttet 78 sager, hvoraf 13 sager var indkommet i 2022 og 28 sager var indkommet i 2023. Fordelingen af afsluttede sager fremgår af tabel 2.

Tal i parentes angiver antal afgørelser, hvor Ankenævnet ændrer myndighedens afgørelse. I 2024 stadfæstede Ankenævnet afgørelsen fra 1. instans i 53 sager inklusiv de 10 sager, der blev afgjort med formandsafgørelser. I samme periode ophævede og hjemviste eller ændrede Ankenævnet afgørelsen fra 1. instans i 20 sager.

Tabel 2

Afgjorte og afsluttede sager i 2024

Sagstype	Nævnsafgørelse	Formandsafgørelse	Afgjort i alt	Afsluttet uden afgørelse	Afgjort eller afsluttet i alt
AFU	1 (1)	-	1 (1)	1	2 (1)
ATP	11 (4)	3	14 (4)	1	15 (4)
AUB	15 (7)	2	17 (7)	-	17 (7)
Barsel.dk – bidrag	13 (1)	3	16 (1)	1	17 (1)
Barsel.dk - kompensation	2 (-)	-	2 (-)	-	2 (-)
Ferie	20 (7)	2	22 (7)	2	24 (7)
Samlet Betaling	-	-	-	-	-
Skattnedslag for seniorer	1 (-)	-	1 (-)	-	1 (-)
I alt	63 (20)	10	73 (20)	5	78 (20)

Anm.: Tal i parentes er antal afgørelser, hvor nævnet ændrer myndighedens afgørelse

Kilde: Ankenævnet for ATP m.m.

Nævnsafgørelserne har hovedsagelig omhandlet sager om afslag på udbetaling af overskydende ferie, sager om tilbagebetaling af udbetalte feriepenge, sager om bidrag til Barsel.dk samt sager afgjort af AUB og ATP. Der henvises vedrørende sagernes nærmere indhold til gennemgangen i afsnit 3.

Nævnet har truffet afgørelse i 63 sager, og der er truffet formandsafgørelser i 10 sager.

Herudover er 5 sager afsluttet uden afgørelse. En af disse sager vedrørte påtegning på 4 attester til brug for tvangsinddrivelsen i et andet EU-land af ekstraordinært arbejdsgiverbidrag til Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede (AFU). Attesterne blev påtegnet i 2023 uden stempel i overensstemmelse med reglerne. I 2024 blev attesterne genpåtegnet med underskrift og stempler efter ønske fra den italienske advokat, der fører inddrivelsessagen. De øvrige 4 sager afsluttet uden afgørelse skyldes typisk, at der ikke er truffet afgørelse i 1. instans, at klagen trækkes tilbage, eller at 1. instans f.eks. i forbindelse med anmodning om yderligere oplysninger omgør sin afgørelse og giver klager medhold.

2.3. Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for samtlige de 78 sager, som er afsluttet i 2024, er opgjort til 187 dage eller godt 6 måneder fra modtagelse af klagen til afsendelse af afgørelsen eller sagens

afslutning på anden måde.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de 63 sager, der blev afsluttet med nævnsbehandling, og de 10 sager, der blev afgjort som formandsafgørelse, er opgjort til 192 dage eller godt 6 måneder.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de 5 sager, der blev afsluttet uden nævnsbehandling, er opgjort til 108 dage.

2.4. Udviklingen i sagsantal og sagsbehandlingstid

Antal indkomne sager har de sidste 7 år udgjort:

2018: 25

2019: 51

2020: 64

2021: 107

2022: 248

2023: 110

2024: 47

I de nævnte år har det årlige antal afsluttede sager været:

2018: 34

2019: 49

2020: 57

2021: 99

2022: 125

2023: 225

2024: 78

Som det ses, har antallet af indkomne sager været støt stigende siden 2018 med en markant stigning i 2021 og en særdeles voldsom stigning i 2022 for derefter i 2023 at falde til samme niveau som i 2021. I 2021 og 2022 var sagstilgangen meget påvirket af et stort antal klager over afgørelser truffet af barsel.dk, mens sagstilgangen i 2022 og 2023 især har været præget af et stort antal klager over afgørelser truffet af FerieKonto.

I 2024 er sagstilgangen faldet yderligere til niveauet i 2019.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2024 har været påvirket af, at ca. halvdelen af de afgjorte sager vedrører klager indgivet i 2022 og 2023. I forhold til 2023 er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2024 imidlertid faldet med 3 måneder, hvilket må anses for en klar forbedring.

3. Aktuelle spørgsmål

I det følgende redegøres nærmere for nævnets virksomhed i 2024. Som det fremgår af afsnit 2.2 blev der i årets løb truffet 73 afgørelser, heraf 63 nævnsafgørelser og 10 formandsafgørelser. I 20 nævnsafgørelser ophævede og hjemviste eller ændrede Ankenævnet afgørelsen fra 1. instansen. I to af sagerne angik omgørelsen dog alene begrundelsen for den trufne afgørelse. Sagerne er i deres helhed gengivet på Ankenævnets hjemmeside www.atp-anke.dk.

Gennemgangen er baseret på udvalgte afgørelser, som er egnede til at illustrere Ankenævnets praksis og herunder Ankenævnets grunde til at omgøre eller ophæve og hjemvise 1. instansens afgørelse i et ikke ubetydeligt antal sager.

3.1. Barselsudligningsordningen vedrørende ansatte

I *sag 2021-112* (Ankenævnets afgørelse af 22. september 2024) stadfæstede Ankenævnet Barsel.dk's afgørelse om, at en arbejdsgiver skulle tilbagebetale for meget udbetalt refusion modtaget efter barselsudligningsloven. Refusionen angik en medarbejder, som havde været sygemeldt på grund af graviditetsbetinget sygdom med fuld løn indtil barsel og derefter havde modtaget halv løn iht. funktionærloven. Virksomheden havde indberettet til Udbetaling Danmark, at der under barsel ville blive udbetalt fuld løn, og denne oplysning var af Udbetaling Danmark videregivet til Barsel.dk. Virksomheden fik derfor beregnet refusion efter barselsudligningsloven, som om virksomheden havde betalt fuld løn under barsel til medarbejderen. Virksomheden havde løbende modtaget betydeligt mere i støtte, end hvad den betalte til medarbejderen i løn.

3.2. Barselsudligningsordningen vedrørende selvstændige

Der er i Ankenævnets årsberetninger for 2021-2023 redegjort for denne ordning, som blev gennemført ved lov nr. 2198 af 29. december 2020, og som de første år efter lovens ikrafttræden resulterede i et stort antal klagesager. Antallet af klager indgivet til Ankenævnet i anledning af ordningen udgjorde i 2024 alene 12, og klagerne har i alt væsentligt drejet sig om samme forhold, som der er redegjort for i de nævnte årsberetninger.

Sag 2023-9 og 2023-125 (afgørelse af 13. marts 2024) angik en sag, hvor klager var af den opfattelse, at han som kommanditist i et partnerselskab ikke drev selvstændig erhvervsvirksomhed i barselsudligningslovens forstand. Ankenævnet udtalte, at det efter barselsudligningsloven er uden betydning, om en person driver selvstændig erhvervsvirksomhed i personligt regi alene eller sammen med andre i et skattemæssigt transparent partnerselskab, idet pligten til at bidrage til barselsudligningsordningen udløses af indtægten skattemæssige behandling som opnået ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Klagers indtægt som kommanditist var af SKAT kvalificeret som opnået ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Ankenævnet tiltrådte, at Barsel.dk havde lagt dette til grund. Ankenævnet bemærkede, at deltagelse som kommanditist og partner i et skattemæssigt transparent partnerselskab efter ligningslovens § 4 ikke uden videre betyder, at indtægten fra selskabet

skal anses som indtægt fra udøvelse selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. herved SKAT's juridiske vejledning 2024-1 afsnit c.c.1.2.4. Hvis klager var af den opfattelse, at den skattemæssige kvalifikation var forkert, og rettede henvendelse til SKAT og opnåede en ændring, ville Barsel.dk som anført i Barsel.dk's genvurdering af 24. januar 2023 kunne ændre de trufne afgørelser om bidragspligt til Barsel.dk.

Sag 2022-252 (Ankenævnets afgørelse af 14. marts 2024) angik, hvorvidt en bidragspligtig, som var undtaget fra lov om digital post fra offentlige afsendere, kunne kræve at få afgørelsen om bidragspligt sendt til en anden adresse end den pågældendes bopælsadresse. Nævnet fandt, at det var i strid med god forvaltningsskik at nægte dette.

Barselsudligningsordningen er en ordning for selvstændigt erhvervsdrivende, som derfor omfattes, hvad enten de har ansatte eller ej, jf. Ankenævnets afgørelse i *sag 2024-15* (afgørelse af 25. marts 2024). I sagen havde klager i øvrigt rejst krav mod Barsel.dk om betaling for bl.a. arbejdet med sagen. Ankenævnet tog ikke stilling til dette betalingskrav, da spørgsmål herom ikke er omfattet af, hvad der kan indbringes for Ankenævnet efter barselsudligningslovens § 6, stk. 3.

I Ankenævnets årsberetning for 2023 er under punkt 3.2.c) omtalt sag 2022-177, som angik en klage fra en selvstændig over størrelsen af den kompensation, som han havde modtaget efter barselsudligningsloven. Beregningen af kompensationen afhang bl.a. af klagerens årsindkomst, som klageren havde indsigelse imod, hvilken indsigelse Barsel.dk ikke havde forholdt sig til i sin genvurdering. Afgørelsen blev derfor ophævet og sagen hjemvist til fornyet afgørelse indeholdende en realitetsprøvelse af klagers indsigelse vedrørende årsindkomsten efter forud indhentet udtalelse fra Udbetaling Danmark. Efter indhentelse af en sådan udtalelse fastholdt Barsel.dk ved genvurdering af 5. februar 2024 sin afgørelse. Ankenævnet stadfæstede i *sag 2024-14* (Ankenævnets afgørelse af 31. august 2024) denne afgørelse. Det blev i afgørelsen fastslået, at der ved opgørelsen af klagers årsindkomst ikke skulle ses bort fra, at foretagne investeringer i virksomheden mindskede dens overskud.

3.3. Klager over FerieKontos afgørelser

Som redegjort for i Ankenævnets årsberetninger for 2022 og 2023 har også den nye ferielov (lov nr. 60 af 30. januar 2018), som trådte i kraft den 1. september 2020, givet anledning til et betydeligt antal klagesager, hvoraf langt de fleste er blevet afgjort af nævnet i 2023. Nævnet behandlede således dette år 122 klagesager over FerieKonto, hvoraf langt de fleste omhandlede FerieKontos afslag på udbetaling af ikke hævede feriepenge eller afgørelser om tilbagebetaling af udbetalt feriegodtgørelse. En ikke ubetydelig del af klagerne angik, hvad der kan anses for en feriehindring i ferielovens forstand, se herom afsnit 3.3.a) i 2023-årsberetningen. FerieKonto havde endvidere i en del sager stillet uhjemlede og/eller urimelige beviskrav eller på anden måde foretaget en mangelfuld sagsbehandling, jf. afsnit 3.3.b) og c) i 2023-årsberetningen. Som det fremgår af gennemgangen nedenfor har Ankenævnet også i 2024 behandlet flere klager begrundet i mangelfuld sagsbehandling. Afgørelserne vedrører især klager indgivet før 2024.

I det lys kan Ankenævnet med tilfredshed konstatere, at der i 2024 alene er blevet indgivet 14 klager over FerieKontos afgørelser.

Sag 2023-57 (Ankenævnets afgørelse af 2. januar 2024) angik, om der forelå fornøden dokumentation for ferieafholdelse inden ferieafholdelsesperiodens udløb. Klager havde arbejdet som timelønnet vikar i flere perioder og havde indsendt lønsedler og bankkontoudskrifter, som understøttede klagers oplysninger herunder om dagpengemodtagelse. Ankenævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte dokumentation i form af lønsedler under henvisning til, at de ikke var underskrevet og stemplet af arbejdsgiver. Nævnet ophævede FerieKontos afgørelse om feriepengenes tilbagebetaling på grund af manglende dokumentation og hjemsendte sagen til fornyet afgørelse. FerieKonto har herefter – efter fornyet undersøgelse af sagen – underrettet Ankenævnet om, at der ikke er fundet dokumentation for dobbeltforsørgelse, og at feriepengene dermed anses for udbetalt med rette.

Sag 2023-62 (Ankenævnets afgørelse af 2. januar 2024) angik ligeledes, om klager havde fremlagt fornøden dokumentation for ferieafholdelse inden ferieperiodens udløb. Klager var timelønnet, og den indsendte dokumentation i form af lønsedler sandsynliggjorde, at klager havde afholdt ferie uden løn i mindst det antal dage, som de optjente feriepenge svarede til. Resultatet af nævnsbehandlingen blev, at klageren fik medhold, således at klageren ikke skulle tilbagebetale de oppebårne feriepenge.

Sag 2023-70 (Ankenævnets afgørelse af 10. januar 2024) angik en lønmodtager, som var blevet afskediget og fritstillet i marts 2022 med endelig fratrædelse med udgangen af november 2022, hvorefter han modtog dagpenge. Arbejdsgiveren, som ikke tidligere havde erkendt at skyldte ham feriepenge, meddelte ham i april 2023, at han havde et større feriepengetilgodehavende for ferie, som skulle have været afholdt i 2022. FerieKonto afviste at udbetale feriepengene under henvisning til, at klageren havde modtaget dagpenge i 19 dage og ikke havde oplyst at være feriehindret i ferieafholdelsesperioden. Ankenævnet lagde til grund, at feriepengene som følge af uklarhed om fritstillingsvilkårene ikke var gjort tilgængelige for klageren inden ferieafholdelsesperiodens udløb, og fandt, at dette måtte sidestilles med en feriehindring efter bekendtgørelsen om feriehindringer § 2, stk. 1, nr. 11, om manglende midler til at afholde ferie for på grund af opstået tvist mellem lønmodtageren og arbejdsgiveren om krav på feriebetaling. Ankenævnet ophævede derfor FerieKontos afgørelse og hjemviste sagen med henblik på overførsel af de optjente feriedage og udbetaling af feriepengebeløbet.

Sag 2023-89 (Ankenævnets afgørelse af 27. januar 2024) angik en klager, som havde ansøgt om og oppebåret feriepenge til afholdelse af ferie i en periode, hvor han var tilmeldt A-kassen som ledig og skulle stå til rådighed for arbejdsmarkedet, men ikke oppebar dagpenge, da han var sat i karantæne. Ankenævnet stadfæstede, at feriepengene skulle tilbagebetales til FerieKonto. Tilsvarende afgørelse i *sag 2024-29* (Ankenævnets afgørelse af 28. oktober 2024).

Sag 2022-220 (Ankenævnets afgørelse af 31. januar 2024) angik en klager, som var blevet bortvist og

sat i karantæne af sin A-kasse. Klageren, som anså bortvisningen for uberettiget, indgik ca. to måneder efter et forlig med arbejdsgiveren om udbetaling af et beløb på 15.000 kr. til fuld og endelig afgørelse af de rejste krav, herunder løn i opsigelsesperioden. Klageren sendte en kopi af forliget til A-kassen, uden at denne forholdt sig til forligets betydning for karantænen. Klageren, som i sin ansøgning om feriepengeudbetaling havde oplyst at holde ferie på et tidspunkt, hvor han også modtog arbejdsløshedsunderstøttelse, gjorde i stedet gældende, at han havde holdt ferie uden løn i karantæneperioden, da karantænen var meddelt med urette. FerieKonto havde truffet afgørelse om, at klager skulle tilbagebetale de modtagne feriepenge for 16,5 feriedage. Ankenævnet udtalte, at A-kassen ikke på forespørgsel havde bidraget således til sagens oplysning, at der havde foreligget det fornødne forsvarlige grundlag at træffe afgørelse på. Da klager ikke havde påberåbt sig ferieafholdelse uden dobbeltforsøgelse ud over ferieafholdelse under karantænen på 3 uger i A-kassen, ændrede Ankenævnet afgørelsen om tilbagebetaling for 16,5 dage til tilbagebetaling af beløbet svarende til 1,5 dage.

Sag 2023-101 (Ankenævnets afgørelse af 31. januar 2024) angik en klager, som havde ansøgt om udbetaling af ca. 21 feriedage. Det fremgik af FerieKontos registreringer vedrørende klager, at hun havde optjent i alt 14,8 dage og et feriepengebeløb på i alt 8.283,77 kr., samt at hun havde fået udbetalt i alt 8.283,77 kr. for afholdelse af i alt 21,05 feriedage. Da FerieKonto modtog underretning fra klagers arbejdsløshedskasse om, at klager kun havde afholdt ferie i 15 dage, traf FerieKonto herefter afgørelse om, at klager skulle tilbagebetale et beløb svarende til 6,05 feriedage. Ankenævnet omgjorde denne afgørelse med henvisning til, at klager, uanset at hun havde ansøgt om ferieafholdelse i mere end de optjente 14,8 dage, ved feriepengebeløbets udbetaling hverken var berettiget eller forpligtet til at afholde ferie i mere end de optjente dage, og da hun havde afholdt 15 dages ferie uden løn og dagpenge, var der ikke noget grundlag for at kræve tilbagebetaling af feriebetaling for 6,5 dage.

Sag 2023-110 (Ankenævnets afgørelse af 10. februar 2024) angik stillingtagen til, hvorvidt der forelå en feriehindring i form af egen sygdom. FerieKonto havde oprindeligt truffet afgørelse om tilbagebetaling af et udbetalt feriepengebeløb uden at forholde sig til, at klager påberåbte sig at være feriehindret på grund af egen sygdom. Denne afgørelse blev ophævet ved Ankenævnets afgørelse af 27. august 2023 i sag 2022-254 og sagen hjemvist til fornyet behandling. FerieKonto fastholdt under den fornyede behandling at have et tilbagebetalingskrav. Ankenævnet fandt imidlertid, at FerieKonto have undladt at lave en samlet, konkret vurdering ud fra sagens dokumenter af, om klager som følge af sygdom havde været forhindret i at afholde ferie. Ankenævnet henviste til, at der ved anvendelsen af ferieloven skal tilstræbes en forståelse i overensstemmelse med EU-arbejdstidsdirektivet og EU-Domstolens praksis, hvorefter lønmodtageren ”faktisk” skal have mulighed for ferieafholdelse, hvad klager som følge af sygdom efter Ankenævnets opfattelse ikke kunne anses at have haft. Kravet om tilbagebetaling blev derfor underkendt.

I *sag 2023-109* (Ankenævnets afgørelse af 26. maj 2024) tiltrådte Ankenævnet, at ikke afholdt ferie op til 4 uger ikke kunne overføres uden feriehindring, og at ikke afholdt ferie ud over 4 uger kunne udbetales.

I sag 2024-28 (Ankenævnets afgørelse af 31. august 2024) stadfæstede Ankenævnet FerieKontos afgørelse, hvorefter en fleksjobber efter ferieafholdelsesperiodens udløb ikke kunne få udbetalt overskydende ferie svarende til 10 feriedage, da den pågældende efter at være fratrådt sit fleksjob havde haft en sygeperiode, hvorunder hun havde modtaget ledighedsydelse i 10 dage i henhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det kunne ikke føre til et andet resultat, at klageren, hvis hun ikke havde været visiteret til fleksjob og havde haft en sygeperiode mellem to ansættelsesforhold, i almindelighed ville være berettiget til sygedagpenge, som i modsætning til ledighedsydelse ikke er omfattet af fradragsreglen i ferielovens § 27, stk. 2, jf. § 27, stk. 1. Ankenævnet udtalte herom bl.a. følgende:

”Ankenævnet finder det utvivlsomt, at den ledighedsydelse, som klager har modtaget, er omfattet af angivelsen ”ledighedsydelse” i ferielovens § 27, stk. 1. Der foreligger ikke i det oplyste om bestemmelsens formål, baggrund og forarbejder holdepunkter for i åbenbar strid med ordlyden at undtage ledighedsydelse modtaget under sygdom fra bestemmelsen med henvisning til, at § 27, stk. 1, omfatter arbejdsløshedsdagpenge, men ikke sygedagpenge, for lønmodtagere, som efter sygdom forventes at vende tilbage til arbejdsmarkedet på normale vilkår. Der er så væsentlige forskelle mellem disse lønmodtagere og lønmodtagere med ret til fleksjob, at en forståelse som hævdet af klager ikke kan støttes på betragtninger om lighed og forskelsbehandling.”

I sag 2024-37 (Ankenævnets afgørelse af 13. september 2024) stadfæstede Ankenævnet FerieKontos afgørelse, men med en ændret begrundelse. FerieKonto havde begrundet afgørelsen med, at klager havde søgt om og fået udbetalt feriepenge for en periode på 4 dage, hvor der samtidig var oppebåret dagpenge. Forholdet var imidlertid det, at klager havde modtaget dagpenge i perioden 1.-19. december 2023 og holdt ferie i perioden 20.-31. december 2023. Klager havde ansøgt om feriepenge for 12 dage i den tro, at ferie kunne afholdes alle dage i perioden. Efter at være blevet opmærksom på, at dette var en misforståelse, og at klager i perioden kun kunne afholde 8 feriedage, havde klager forgæves søgt at tilbagebetale feriepengene for 4 feriedage; der blev i stedet indledt en sag og truffet afgørelse om dobbeltforsørgelse.

I sag 2024-23 (Ankenævnets afgørelse af 26. oktober 2024) havde klageren som følge af sygdom fået overført et feriepengebeløb på 14.365 kr. med dertil hørende 19,96 feriedage fra det tidligere ferieår til afholdelse i perioden fra den 1. september 2022 til den 31. december 2023. Klageren havde til brug i denne periode tillige optjent 3.251 kr. med dertil hørende 24,96 feriedage. Klageren fik på baggrund af ansøgninger indgivet i anden halvdel af 2023 samlet udbetalt 16.970,81 kr. for 39,96 feriedage. Heraf angik 1.954 kr. 15 feriedage med første feriedag den 8. december 2023. På baggrund af en indberetning indgivet af klagers arbejdsløshedskasse den 21. december 2023 om klagers oppebørsel af løn og flekslønstilskud i ferieafholdelsesperioden, traf FerieKonto afgørelse om, at klager skulle tilbagebetale 15.016 kr. svarende til 24,96 feriedage. Ankenævnet fandt det på baggrund af sagens akter uklart, i hvilket omfang klager havde afholdt ferie i december 2023, og bad FerieKonto om at undersøge dette. I det omfang klager havde afholdt ferie i december 2023, blev FerieKonto anmodet

om at foretage en fornyet genvurdering under inddragelse af ferielovens § 22, stk. 2. FerieKontos fornyede genvurdering resulterede i, at FerieKonto fastholdt at have et tilbagebetalingskrav for feriepenge svarende til 24,96 dage. Det var imidlertid ubestridt, at klager havde afholdt 15 feriedage i december 2023, og da det følger af ferielovens § 22, stk. 2, at overført ferie fra en tidligere ferieafholdelsesperiode skal holdes før anden ferie, resulterede FerieKontos fornyede genvurdering i, at FerieKonto nedsatte sit tilbagebetalingskrav til 6.175 kr., hvilken afgørelse Ankenævnet herefter stadfæstede.

3.4. Klager over AUB's afgørelser

Ankenævnet afgjorde i 2024 17 sager, som vedrørte klager over AUB's afgørelser, hvoraf syv blev omgjort, og to var formandsafgørelser.

Af sager angående AUB-loven omtales følgende:

I *sag 2023-58* (Ankenævnets afgørelse af 31. januar 2024) stadfæstede Ankenævnet, at en elev under praktikophold i udlandet ikke kunne få rejsehjælp til rejse til Danmark til deltagelse i onkels begravelse. Ankenævnet har i en tidligere sag (sag 2020-42, afgørelse af 7. januar 2021) stadfæstet, at en elev ikke har kunnet få rejsehjælp hjem til deltagelse i tantes begravelse.

Sag 2023-65 (Ankenævnets afgørelse af 10. februar 2024) angik, hvorvidt en elev under erhvervsuddannelse i udlandet kunne få AUB-rejsehjælp til Danmark til deltagelse i sin oldefars begravelse. AUB's bestyrelse har vedtaget, at der kan ydes støtte i form af rejsehjælp ved dødsfald i den nærmeste familie afgrænset til børn, forældre, søskende og bedsteforældre. Ankenævnet fandt, at det var i strid med regelgrundlaget mv. at anvende denne vedtagelse som en afskæringsregel, og fandt endvidere efter en konkret vurdering og ud fra lighedssynspunkter, at AUB skulle yde støtte i den konkrete sag. Ankenævnet kritiserede samtidig, at AUB's begrundelse ikke som foreskrevet i forvaltningslovens § 24 indeholdt en henvisning til de retsregler, som afgørelsen var truffet i henhold til, og at klagevejledningen ikke klart angav, at der kan klages mundtligt.

Sag 2023-49 (Ankenævnets afgørelse af 13. marts 2024) angik lønrefusion efter AUB-loven til en arbejdsgiver, som havde udbetalt vokselevløn under et skoleophold for en elev, der var fyldt 25 år. AUB-lovens § 4, stk. 2, er blevet ændret ved en lovændring fra 2017, hvilket indebærer, at der efter loven er krav på refusion med en særlig takst for voksne, når arbejdsgiveren udbetaler vokselevløn som fastsat i den gældende overenskomst på området. Klager var derfor berettiget til refusion med den særlige takst for voksne efter AUB-lovens § 4, stk. 2, nr. 1, og det kunne ikke føre til et andet resultat, at en forældet bestemmelse var blevet videreført ved en fornyelse af bekendtgørelsen.

Sag 2024-38 (Ankenævnets afgørelse af 2. november 2024) angik støtte til praktikophold i udlandet. Hovedspørgsmålet var, om AUB kunne kræve tilbagebetaling af udbetalt støtte til ud- og hjemrejse samt vaccinationer. Derudover var der spørgsmål om støtte til ombooking. Klager var indrejst i Kenya

og havde arbejdet der under et turistvisum. AUB påberåbte sig efterfølgende, at klageren under opholdet i Kenya havde arbejdet i strid med national lovgivning i Kenya, og krævede den udbetalte støtte tilbagebetalt. AUB mente således, at man som offentlig myndighed ikke kunne give støtte til overtrædelser af andre landes lovgivninger, da noget sådant vil stride mod legalitetsprincippet. Ankenævnet udtalte hertil følgende:

”Hertil bemærker Ankenævnet, at det vel ikke kan afvises, at der kan forekomme særegne tilfælde, hvor støtte vil kunne nægtes, f.eks. hvis AUB må antages at være bekendt med, at opholdet i det pågældende land vil være åbenbart ulovligt og indebære åbenbar risiko for, at eleven vil blive udsat for alvorlig sanktionering for overtrædelse af opholdslandets regler om indrejse og ophold. Reglerne om støtte i AUB-loven og PIU-bekendtgørelsen indeholder imidlertid ikke noget krav om, at ansøgeren skal kunne dokumentere lovligheden af opholdet efter opholdslandets lovgivning, herunder ved fremlæggelse af arbejdstilladelse eller -visum. I den foreliggende sag er spørgsmålet om opholdets lovlighed først opstået efter opholdets planmæssige gennemførelse, og forholdene i Kenya generelt og vedrørende klagers ophold konkret er ikke således oplyst, at der er grundlag for at tilsidesætte klagers oplysninger om at være rejst på et turistvisum og via arbejdsgiver i Kenya at have fået arbejdstilladelse til hele den aftalte praktikperiode. AUB har derfor ikke haft fornødent grundlag for at lægge til grund, at klager under opholdet i Kenya har arbejdet i strid med national lovgivning i Kenya.”

Ankenævnet anså således støtten for oppebåret med rette, og der var derfor allerede af den grund ikke grundlag for at kræve tilbagebetaling. Ankenævnet tiltrådte samtidig, at klager ikke var berettiget til støtte til udgifter til ombookning af hjemrejse, idet klager kunne have undgået denne udgift ved at sikre sig arbejdstilladelse til hele opholdsperioden.

Af sager angående VEU-loven omtales følgende:

Sag 2022-230 (Ankenævnets afgørelse af 31. januar 2024) angik en timelønnet vikar tilknyttet et vikarbureau, som havde fået afslag på VEU-godtgørelse m.v. for et månedskursus bl.a. med den begrundelse, at hun ikke havde dokumenteret et indtægtstab, da hun ikke var garanteret et fast antal timer og ifølge tilknytningsaftalen ansås for midlertidigt opsagt, når hun markerede sig som ”ikke til rådighed”. Ankenævnet udtalte hertil, at kravet på godtgørelse beror på en bedømmelse af, hvorledes kursusdeltagelse reelt påvirker kursusdeltagerens beskæftigelse og indtjening. Klageren kunne fremlægge lønsedler, som viste, at hun uge efter uge havde haft især nattevagter, i snit 32 timer om ugen, og over 16 uger havde haft en samlet løn på ca. 150.000 kr. Ankenævnet fandt det på den baggrund klart dokumenteret, at hun ved kursusdeltagelsen havde lidt et indtægtstab, og at hun derfor var berettiget til VEU-godtgørelse mv.

I *sag 2023-42* (afgørelse af 31. januar 2024) stadfæstede Ankenævnet, at uddannelse til serviceøkonom er en erhvervsakademiuddannelse og dermed er at anse som en videregående

uddannelse på højere niveau end erhvervsuddannelse, hvorfor en ansøger med uddannelse til serviceøkonom ikke var berettiget til VEU-godtgørelse.

Sag 2022-238 (Ankenævnets afgørelse af 23. maj 2024) angik tilbagebetaling af VEU-godtgørelse, da klager ikke havde været berettiget til at oppebære støtten. Ankenævnet stadfæstede AUB's afgørelse, men med en ændret begrundelse. Der var tale om en klager, som i uddannelsesperioden var tilknyttet et vikarbureau. AUB havde lagt til grund, at klager ikke havde dokumenteret at have været ansat 14 dage hos samme arbejdsgiver i en periode på 14 dage før eller efter kursusperioden. Ankenævnet fandt imidlertid, at klager med de fremlagte lønsedler havde dokumenteret, at han havde været i beskæftigelse 14 dage hos samme arbejdsgiver umiddelbart før kurset, idet det var uden betydning, at klager havde udført arbejde for flere forskellige kunder, da det var vikarbureauet, som var klagers arbejdsgiver. Ankenævnet tiltrådte imidlertid, at klager under de konkrete forhold, som forelå i sagen, ikke havde haft noget løntab i kursusperioden, hvilket klager måtte have indset, da han søgte om kursusstøtte, og nævnet stadfæstede derfor AUB's afgørelse om, at den modtagne støtte skulle tilbagebetales.

Sag 2024-22 (Ankenævnets afgørelse af 14. juli 2024) angik en klager, som havde deltaget i flere på hinanden følgende dele af et samlet kursusforløb, og som uden problemer havde modtaget VEU-godtgørelse for de første to forløb. Ved den tredje ansøgning kom han ved en fejl til i ansøgningen at angive et forkert CVR-nummer for arbejdsgiveren, og afgørelsen – som blev truffet maskinelt – resulterede herefter i et afslag med henvisning til, at beskæftigelsesbetingelsen ikke var opfyldt. Denne betingelse var imidlertid utvivlsomt opfyldt, men den digitale sagsbehandling var ikke programmeret til at afdække og vejlede om fejlen. Klageren var på ferie i udlandet, da han modtog en mail om, at der lå et brev til ham fra AUB i hans E-boks, men han tjekkede det ikke, da han regnede med, at det var en besked om udbetaling fra AUB som i de tidligere breve. Klagefristen udløb den 31. januar 2024, og klagen blev indgivet den 29. februar 2024. AUB fastholdt imidlertid afgørelsen med henvisning til, at klagefristen var overskredet. Klagen til Ankenævnet resulterede i, at Ankenævnet – uanset klagefristens overskridelse – tog sagen under realitetsbehandling og ophævede AUB's afgørelse samt hjemviste sagen til AUB til beregning af klagers krav på VEU-godtgørelse.

Sag 2024-44 (Ankenævnets afgørelse af 9. december 2024) angik en chaufførafløser ansat i henhold til en ansættelsesaftale uden fast arbejdstid og uden garanti for mindste arbejdstid. Efter nogle måneders ansættelse påbegyndte hun den 16. januar 2024 en heltidsuddannelse, som alene gav hende begrænsede muligheder for at arbejde uden for skoletiden. Efter at have fået afslag på SU opgav hun den 2. april 2024 uddannelsen og startede den 4. april 2024 på en AMU-uddannelse. AUB anerkendte, at uddannelsen berettigede hende til VEU-godtgørelse (godtgørelseslovens § 4), og at hendes deltagelse i uddannelsen påførte hende et indtægstab (godtgørelseslovens § 5). Ved beregningen heraf henviste AUB til sin faste praksis i tilsvarende sager, hvorefter AUB anvender de sidste 3 måneders lønsedler til at beregne en gennemsnitlig arbejdstid pr. kursusdag, hvilket førte til, at klagerens krav på VEU-godtgørelse herefter blev beregnet på baggrund af en gennemsnitlig arbejdstid pr. dag på 1,78 timer. Ankenævnet tiltrådte, at klager var blevet anset for at have været ansat til udførelse af – og

faktisk havde udført – skiftende arbejdsomængder, og udtalte herefter følgende vedrørende den af AUB fulgte praksis samt vedrørende AUB's afgørelse i den konkrete sag:

”Ankenævnet tiltræder endvidere, at det for kursusdeltagere med skiftende arbejdsomængder ved fastsættelsen af, hvad kursusdeltagelse medfører af tabt arbejde og indtægt, i almindelighed vil føre til fastsættelse af en arbejdsomængde og et indtægtstab, som med rimelighed kan anses for, hvad kursusdeltagelse reelt betyder for den pågældendes beskæftigelse og indtjening, at foretage en gennemsnitsberegning ud fra de foregående 3 måneders beskæftigelse og indtjening. Det følger imidlertid af dansk forvaltningsrets almindelige regler, at regler til fastlæggelse af faktuelle forhold kun kan anvendes som hovedregler, når der ikke er hjemmel til udstedelse af faste regler om forholdet. Efter godtgørelsesloven skal AUB konkret tage stilling til, hvad kursusdeltagelse medfører af indtægtstab. Der er ikke i godtgørelsesloven hjemmel til fastsættelse af regler derom. Efter dansk forvaltningsrets almindelige regler er der imidlertid ikke noget i vejen for, at AUB i almindelighed anvender den beskrevne regel om arbejdsomængde og indtjening de foregående 3 måneder, men det er en forudsætning herfor, at der ikke foreligger særlige omstændigheder, som giver grund til ikke at anvende reglen. Der henvises i den forbindelse til Niels Fenger (red.): Forvaltningsret (2018) s. 371.

I den foreliggende sag giver indtjeningen hos arbejdsgiver i de foregående 3 måneder ikke et reelt billede af, hvordan kursusdeltagelse må antages at påvirke klagers indtjening. Klager var jo i perioden 16. januar-2. april 2024 fuldtidsstuderende på en anden uddannelse og havde kun nogle få arbejdstimer uden for skoletiden. AUB burde i stedet have set på forholdene op til uddannelsesstart den 16. januar 2024 og have indhentet oplysninger om arbejdsomængde og indtjening i november 2023 og fordelingen i januar 2024 på første og anden halvdel af måneden og have ladet disse oplysninger samt de foreliggende oplysninger om december 2023 danne grundlag for en beregning af den gennemsnitlige daglige arbejdstid og det dermed forbundne indtægtstab. Der foreligger ikke oplysninger, som giver grundlag for at antage, at det mellemkommende uddannelsesforløb var af betydning for ansættelsesforholdet hos [arbejdsgiveren].”

Ankenævnet ophævede derfor den påklagede afgørelse om indtægtstabets fastsættelse og hjemviste sagen til AUB til fornyet behandling med fornyet fastsættelse af indtægtstab og yderligere udbetaling af VEU-godtgørelse.

3.5. Klager over ATP's afgørelser

Ankenævnet afgjorde i 2024 14 sager, som vedrørte klager over ATP's afgørelser, hvoraf fire blev omgjort, og tre var formandsafgørelser.

Sag 2023-66 (Ankenævnets afgørelse af 20. marts 2024) angik en klager, som havde fået afslag på udbetaling af engangsbeløb efter sin afdøde samlever med henvisning til, at kravet til samliv i mindst 2

år før dødsfaldet ikke ansås for opfyldt. Parret havde boet i deres helårsbolig om vinteren og i deres sommerhus om sommeren, hvilket de hvert år havde ladet registrere i folkeregistret, men ikke altid på samme dato. I året forud for dødsfaldet havde der været et mindre ”slip” på samlet 14 dage. ATP har i tidligere sager over for Ankenævnet oplyst, at det siden ordningens etablering har været ATP’s faste praksis alene at vurdere tids- og bopælskravet på baggrund af oplysningerne i CPR-registret. Det fremgik imidlertid af ATP’s oplysninger under sagen, at ATP vejleder om og anerkender ændring af CPR-registrering med tilbagevirkende kraft, og at ATP desuden sædvanligvis indrømmer slip på op til 5 dage i fælles folkeregisteradresse de seneste 2 år. Nævnet fandt, at det mindre og tilfældige slip, som forelå i den konkrete sag, ikke med rimelighed kunne anses som et afbrudt samliv og fandt det på baggrund af sagens oplysninger klart dokumenteret, at kravet til samliv i mindst 2 år forud for dødsfaldet var opfyldt. Ankenævnet bemærkede i tilknytning til afgørelsen, *dels* at ATP’s vejledning om samleverydelse bør præciseres, *dels* at ATP bør overveje, om nævnets afgørelse bør få konsekvenser, herunder for tidligere afgjort sager.

I *sag 2023-31* (Ankenævnets afgørelse af 26. marts 2024) havde klageren fået afslag på udskydelse af udbetaling af livslang pension som et engangsbeløb med henvisning til, at ATP’s bestyrelse havde udnyttet sin bemyndigelse efter ATP-loven til at bestemme, at medlemmer med en pension under grænsen for udbetaling af løbende pension (kapitaliseringsgrænsen) ikke kan udskyde udbetalingen af deres pension (”straks-kapitalisering”). Pensions- og hensættelsesgrundlaget var af ATP offentliggjort på borger.dk og blev meddelt de enkelte medlemmer i målrettede breve omkring opnåelsen af folkepensionsalderen. Nævnet fandt imidlertid, at ATP havde en sådan institutionel karakter og var af en sådan vigtighed i det samlede pensionssystem såkaldte søjle 1, at der måtte stilles samme krav til kundgørelse som betingelse for ikrafttrædelse, som stilles til ministerielle bekendtgørelser. Den vedtagelse om straks-kapitalisering, som ATP’s bestyrelse havde truffet, skulle derfor for at kunne håndhæves over for klageren være bekendtgjort i Lovtidende.

Sag 2023-13 (Ankenævnets afgørelse af 27. marts 2024) angik en meget omfattende klage fra en person bosat i Fjernøsten. Der kunne ikke gives klageren medhold i de fleste af klagepunkterne, men Ankenævnet fandt det beklageligt, at udbetalingen af klagers pension havde trukket ud i årevis bl.a. som følge af, at ATP havde stillet for restriktive krav til, hvorledes man af IT-sikkerhedsmæssige grunde ville kommunikere med klageren. Ankenævnet meddelte derfor ATP pålæg om at udbetale klagers pension på nærmere vilkår.

I *sag 2023-106* (Ankenævnets afgørelse af 26. maj 2024) underkendte Ankenævnet en langvarig praksis, hvorefter familieplejere med plejekontrakter med flere kommuner (og dermed flere arbejdsgivere) kun har krav på ét ATP-bidrag, som værende uden fornøden lovhjemmel. Det kunne ikke føre til et andet resultat, at den omhandlede praksis var udviklet i samarbejde med branchens parter. Ankenævnet fastslog endvidere, at klagerens krav på efterbetaling af manglende ATP-bidrag beroede på retsforholdet mellem klageren og klagerens arbejdsgiver og var undergivet forældelseslovens regler, hvilket retsforhold Ankenævnet ikke havde kompetence til at tage stilling til. Endelig kritiserede Ankenævnet, at ATP af egen drift og uden forudgående partshøring havde

foretaget korrektion af en kommunes bidragsindbetalinger til skade for klageren som kontohaver, hvilket var sket med henvisning til ATP-lovens § 36, men hverken denne bestemmelse eller de retlige argumenter, som ATP i øvrigt havde påberåbt sig under sagen, indeholdt nogen hjemmel for den trufne afgørelse.

I *sag 2023-78* (Ankenævnets afgørelse af 27. maj 2024) havde klageren, som var bosat på Færøerne og var enke efter en på Færøerne bosat mand, i 2023 fremsat krav om udbetaling af engangsbeløb fra ATP i anledning af, at hendes mand var afgået ved døden i 2016, idet hun påberåbte sig først i 2023 at være blevet gjort bekendt med, at hun havde ret til ægtefællesum. Efter ATP-lovens § 38 gælder loven ikke for Færøerne, og Færøerne betragtes derfor som udland i forhold til ATP-lovens § 14 a, stk. 1, hvorefter dødsfaldsydelser udbetales efter anmodning, såfremt medlemmet eller den berettigede til dødsfaldsydelser bor i udlandet. Krav på ydelser i henhold til ATP-loven forældes endvidere 5 år efter, at ydelsen er forfalden til betaling, jf. ATP-lovens § 36, stk. 2. Da klagerens krav først var blevet fremsat i 2023, stadfæstede Ankenævnet, at ATP havde afvist klagerens krav med henvisning til, at det var blevet fremsat for sent.

Sag 2024-31 (Ankenævnets afgørelse af 4. september 2024) angik en klage fra en selvstændig erhvervsdrivende, som var utilfreds med, at han efter at have været lønmodtager i lidt over 2 år, ikke længere kunne være medlem af ATP uanset hans tilbud om at indbetale yderligere bidrag, og som til støtte for sin klage gjorde gældende, at det var udtryk for ulovlig forskelsbehandling at stille selvstændige dårligere end lønmodtagere. Ankenævnet stadfæstede imidlertid den påklagede afgørelse med følgende begrundelse:

”Arbejdsmarkedets Tillægspension er en obligatorisk pensionsordning for lønmodtagere, jf. lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension (lovbk. nr. 1110 af 10. oktober 2014 med senere ændringer) § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1. Det er ikke en ordning, som omfatter selvstændige erhvervsdrivende. Personer, der som lønmodtagere har været medlem af ordningen i mindst 3 år, kan dog som nærmere angivet i lovens § 2, stk. 2, bevare deres medlemskab ved overgang til selvstændig erhvervsvirksomhed.

Om baggrunden herfor hedder det i det bagvedliggende lovforslag, lovforslag nr. 68 af 12. december 1963, bl.a.:

”... overvejet, hvorvidt de selvstændige erhvervsdrivende burde medtages under ordningen og har herved lagt afgørende vægt på, om denne store persongruppe ville kunne indpasses i en ordning, der bygger på deltagelse af brede lønmodtagergrupper. Udvalgets flertal (alle medlemmer undtagen et medlem) har imidlertid ment, at de selvstændige erhvervsdrivendes deltagelse i ordningen på samme måde som arbejderes og funktionærers medlemskab måtte bygge på obligatorisk medlemskab, uanset at de pågældende ifølge sagens natur ikke vil kunne opnå lønmodtagernes fordel ved et arbejdsgiverbidrag, men selv må betale hele

bidraget. Uden obligatorisk medlemskab måtte der nemlig på grund af de særligt gunstige regler for ældre lønmodtagere forudses en så stærk tilgang af medlemmer i de højere aldersklasser, at ordningen derved ville komme økonomisk ud af balance. Det skal i øvrigt oplyses, at det af beregninger, udvalget har ladet foretage, fremgår, at selvstændige erhvervsdrivendes tilslutning til den foreslåede tillægspensionsordning – selv ved obligatorisk medlemskab – alt andet lige vil medføre en reduktion af pensionsbeløbene for samtlige omfattede med ca. 10 pct., hvilket skyldes den forskellige aldersfordeling mellem selvstændige erhvervsdrivende og lønmodtagere. Det bemærkes endelig, at en ordning – som i Norge – med frivillig adgang for selvstændige erhvervsdrivende, dog uden mulighed for at nyde godt af de ovenfor nævnte begunstigelser, efter udvalgets opfattelse kun vil være af begrænset værdi for de pågældende, da mange af dem kunne opnå samme eller bedre dækning gennem tegning af en almindelig livrente eller eventuelt indekskontrakter; en sådan frivillig ordning ville i øvrigt medføre betydelige administrative vanskeligheder.

Det foreslås dog, at der gives lønmodtagere, som overgår til at være selvstændige erhvervsdrivende, adgang til at forblive i ordningen, når de har været medlemmer i sammenlagt mindst 3 år.”

Klager opfylder ikke betingelsen i lovens § 2, stk. 2, for fortsat medlemskab som selvstændig erhvervsdrivende.

Der foreligger ikke noget retsgrundlag, hvorefter lovens afskæring af selvstændige erhvervsdrivende fra medlemskab af pensionsordningen kan anses for ulovlig forskelsbehandling.”

Sag 2024-27 (Ankenævnets afgørelse af 1. november 2024) og *sag 2024-47* (Ankenævnets afgørelse af 9. december 2024) angik spørgsmålet om ATP-medlemmers krav på at få ATP Livslang Pension udbetalt som et engangsbeløb fremfor som en løbende ydelse. Ankenævnet stadfæstede ATP's afgørelser, hvorefter klagerne pension skulle udbetales som en livsvarig, månedlig pension (i størrelsesorden 169 kr. efter skat (*sag 2024-27*) og 172 kr. efter skat (*sag 2024-47*), fordi klagerne årlige pensionsret på udbetalingstidspunktet oversteg den af ATP's bestyrelse fastsatte kapitaliseringsgrænse på 3.300 kr., jf. bekendtgørelse nr. 1462 af 22. november 2023 om bl.a. kapitaliseringsgrænser i 2024. Det kunne ikke føre til et andet resultat, at ATP i orienteringsbreve udsendt kort tid forinden havde oplyst klagerne om, at de ville få pensionen udbetalt som et engangsbeløb (hhv. 55.611,69 kr. (*sag 2024-27*) og 56.290,88 kr. (*sag 2024-47*), begge beløb før afgift), da det af orienteringsbrevene fremgik, at beregningen var baseret på, hvad der allerede var indbetalt af bidrag, idet det var pensionens størrelse, som var afgørende for, om pensionen ville blive udbetalt som en månedlig ydelse eller som et engangsbeløb, og da der var taget et udtrykkeligt forbehold for ændring, hvis der skete indbetaling af yderligere bidrag. Ændringen fra engangsbeløb til løbende ydelse skyldtes i begge sager netop mellemkommende yderligere bidragsbetaling.

Sag 2024-27 omhandlede endvidere en tvist om, hvorvidt klageren havde overholdt klagefristen. Ankenævnet udtalte herom følgende:

”Ankenævnet tiltræder, at ATP’s brev af 19. december 2023 er en afgørelse om pension, og at klager har måttet forstå brevet som en afgørelse om pension. Klage har således skullet indgives ”inden for en frist på 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt”.

Brevet er sendt som fysisk post. Klager har oplyst, at hun modtog brevet den 27. december 2023, og at brevet var anledningen til klagers telefoniske henvendelse til ATP den 28. december 2023. Afgørelsen anses derfor for meddelt klager den 27. december 2023.

Det lægges til grund, at klager under telefonsamtaler med ATP den 28. december 2023 og den 29. december 2023 ytrede utilfredshed med at have fået en løbende ydelse og ikke et engangsbetalt som tidligere bebudet af ATP. I ATP’s notat om ATP’s telefoniske kontakt til klager den 2. januar 2024 er det udtrykkeligt angivet, at klager ”var fortsat meget tilfreds med dette”. Klagers telefoniske tilkendegivelser af en sådan utilfredshed må efter Ankenævnets opfattelse som udgangspunkt anses som en klage over den truffe afgørelse. ATP tilkendegav imidlertid i brev af 4. januar 2024, at ATP havde forstået, at klager ønskede en uddybning af en række forhold, som der derfor er nærmere redegjort for i brevet. Dette brev kan ikke anses for en afgørelse og har derfor ikke udløst en ny klagefrist. Det ville imidlertid have været i god overensstemmelse med god forvaltningsskik, om der i brevet havde været en erindring om klagefristen på 4 uger, hvis der efter den uddybende forklaring fortsat var utilfredshed med afgørelsen. ATP har da også i sin udtalelse af 3. juli 2024, efter klagers indgivelse af klage til Ankenævnet den 31. maj 2024, med en detaljeret redegørelse og begrundelse fastholdt afgørelsen om, at udbetaling skal ske løbende.

På denne baggrund tager Ankenævnet klagen under realitetsbehandling.”

3.6. Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede (AFU) kunne ikke rette krav om tilbagebetaling af uberettiget udbetalte beløb efter AFU-lovens § 2, stk. 5, mod en fagforening, der som fuldmægtig havde repræsenteret de berørte lønmodtagere over for fonden, og som havde modtaget udbetalingen på lønmodtagerens vegne. AFU havde endvidere ikke truffet gyldige forvaltningsafgørelser vedrørende tilbagebetalingspligt for konkrete lønmodtagere

I sag 2023-80 (Ankenævnets afgørelse af 8. oktober 2024) havde 3F som fuldmægtig for et antal lønmodtagere foretaget anmeldelser til AFU af en række lønkrav, som ved en fejl var blevet beregnet for højt, hvorved lønmodtagerne havde fået udbetalt for store beløb. Sagen omhandlede, om AFU kunne rette sit eventuelle tilbagesøgningskrav mod 3F og i givet fald benytte det til modregning i andre lønmodtageres krav, som var anmeldt af 3F som fuldmægtig for de pågældende. Ankenævnet omgjorde AFU’s afgørelse herom. Ankenævnet lagde herved vægt på, at det følger af AFU-loven, at fonden dækker lønmodtagernes individuelle løntilgodehavender, og at AFU-loven ikke ændrer ved, at

der ved overladelse af et løntilgodehavende til en tredjemand til inkasso alene etableres et fuldmagtsforhold. Der var ikke grundlag for i AFU-lovens § 2, stk. 5, at indfortolke en hjemmel til at rette tilbagebetalingskrav mod den faglige organisation i andre tilfælde end, hvor den faglige organisation har fået lønmodtagerens krav overdraget, jf. AFU-lovens § 2, stk. 3. Dette var ikke tilfældet i den konkrete sag, hvor 3F alene havde en inkassofuldmagt for medlemmerne og derfor alene havde modtaget udbetalingerne på medlemmernes vegne. Kravet om tilbagebetaling kunne derfor ikke rettes mod 3F, men måtte rettes mod de individuelle lønmodtagere, ligesom fonden ikke kunne opfylde individuelle lønmodtageres krav på dækning af løntilgodehavender med fondens eventuelle tilbagesøgningskrav mod andre lønmodtagere. Der var under sagen tillige indgivet klage for 12 lønmodtagere, som havde modtaget en opgørelse over, hvad de hver især efter AFU's opfattelse havde fået for meget. Tilbagebetalingskravene fremgik alene af en talmæssig opstilling i et regneark. Da dette ikke opfyldte helt elementære krav til indholdet af en forvaltningsafgørelse om tilbagebetaling, tiltrådte Ankenævnet klagen fra disse lønmodtagere og gav dem således medhold i, at der ikke af AFU var truffet gyldige afgørelser om tilbagebetalingskrav mod de enkelte lønmodtagere.

4. Ankenævnets medlemmer

Medlemmer	Indstillet af:	Suppleanter
Forhenværende Højesteretspræsident Børge Dahl	Højesterets præsident	Forhenværende Højesteretsdommer Jon Stokholm
Forhenværende retspræsident for Sø- og Handelsretten Henrik Rothe	Sø- og Handels- rettens præsident	Forhenværende Retspræsident for Sø- og Handelsretten Lotte Wetterling
Forhenværende højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen (formand)	Arbejdsretten	Højesteretsdommer Lars Hjortnæs Højesteret Prins Jørgens Gård 13 1218 København K
Vicedirektør Steen Müntzberg Dansk Arbejdsgiverforening Vester Voldgade 113 1790 København V	Arbejdsgiver- repræsentanterne i ATP's repræsentantskab	Chefkonsulent Trine B. Hougaard Dansk Arbejdsgiverforening Vester Voldgade 113 1790 København V

Advokat Evelyn Jørgensen Fagbevægelsens Hovedorganisation Islands Brygge 32 D Postboks 340 2300 København S	Lønmodtagerrepræsentanter i ATP's repræsentantskab	Næstformand Tina Christensen 3F Kampmannsgade 4 1790 København V
---	---	--

Sekretariatet (i 2024):

Anders Østergaard

Birgitte Buchwald Jørgensen

Malene Witzel Hirtsgaard

Annalina Ege-Møller

Eva Vangsgaard Andersen

Jay Christian Magpantay

5. Kontakt til ankenævnet

Postadresse: Ankenævnet for ATP m.m. - Holmens Kanal 20 - 1061 København K

Mail: post@atp-anke.dk

Telefon: 72 20 50 00